Fornebu senioruniversitet
post@Fornebu senioruniversitetni.no

Bærum kommune
post@baerum.kommune.no

Fornebu, 22. april 2020

<u>Sak 19/16554</u> Helhetlig plan for utvikling av Fornebu – Høringsuttalelse fra Fornebu senioruniversitet

Fornebu senioruniversitet har mottatt dokumentet *Helhetlig plan for utvikling av Fornebusamfunnet* (sak 20/54273/AWO). Høringsdokumentet er en viktig og riktig oppfølging av politiske vedtak om utviklingen av Fornebu; et velutviklet boområde med gode/adekvate møteplasser for en sammensatt befolkning og på tvers av generasjoner. De lokale skolene bør også kunne nyttiggjøre seg av møteplassene ved behov.

Fornebu senioruniversitet er en frittstående medlems-organisasjon, med 300 medlemmer, som har som formål å gi personer over 60 år kunnskap, innsikt og opplevelse gjennom forelesninger, studieturer, seminarer og lignende. Vi er naturlig nok opptatt av våre medlemmer og deres ønske om en aktiv og innholdsrik hverdag, men det betyr ikke at vi ikke også evner å se andre generasjoners behov for møteplasser, fritidsaktiviteter og samhandling på tvers av generasjoner og med ulike interesser.

Høringsbrevet er ambisiøst. Fornebu senioruniversitet har forventninger til den konkrete gjennomføring i praksis og deltar gjerne som partner/samskaper slik det er beskrevet i høringsbrevet.

Innledningsvis vil vi konsentrere oss om førende prinsipper som må legges til grunn for arbeidet, for deretter å presentere våre merknader til utvalgte områder/møteplasser. Avslutningsvis vil vi konsentrere våre kommentarer om forslag som særlig er relevante for Fornebu senioruniversitets virksomhet basert på våre erfaringer etter halvannet års drift.

Førende prinsipper

Medvirkning
Kommunens utdyping av tidligere planers intensjon om sterk medvirkning støttes. Det må legges til rette for medvirkning og deltakelse i alle utbyggings- og samfunnsutviklingsprosesser fra de første forberedelser før saken starter, til tiltaket er ferdigstilt og kan tas i bruk, slik kommunedirektøren legger til grunn. Samskaping og reell innflytelse betinger tidlig deltakelse/samhandling, noe kommunen må sikre.

Flerbruk/sambruk/særbruk
Som hovedregel må møteplasser (inne og ute), flerbrukshus og andre aktivitetshus være tilgjengelige flest mulige timer i døgnet. Videre må vi i størst mulig grad unngå at rom øremerkes én aktør eller én aktivitet. Det må legges til rette for størst mulig grad av sambruk (av arealer og lokaler) og mulighet for å låne og leie.

Samtidig må det eksempelvis sikres at en teatersal/konsertsal er egnet til det formålet, at et bibliotek tilfredsstiller dagens krav til et moderne bibliotek og at en foredragssal er utstyrt til dette formålet.

Begrepsavklaringer
Dokumentene er ikke konsistente når det gjelder begrepsbruk. Vi anbefaler en begrepsavklaring for å sikre konsistens og samforståelse av sentrale kjernebegreper som samskaping, medvirkning, samhandling med mer. Fornebu senioruniversitet mener også begrepsbruken er uklar når det gjelder det planlagte flerbrukshuset (se nedenfor).

Lederskap, prosess og dokumentasjon
Bærum kommune må være i førersetet. Det er betryggende at kommunen etablerer et sekretariat i denne sammenheng.

Videre støtter vi Fornebupilotens tiltenkte rolle, som må tilføres økte ressurser for å styrke både frivillighet (som ikke er gratis) og medvirkning. Fornebu senioruniversitet vil understreke betydningen av Fornebupiloten som samarbeidspartner i vår etableringsfase, drift og som samtalepartner om veien videre. Dessuten mener vi at det ikke er tilstrekkelig med faste møter bare med de fem velforeningene i området, men at også andre etablerte organisasjoner må sikres samme mulighet, alternativt inviteres inn i disse møtene.

Fornebu senioruniversitet vil oppfordre kommunen til å inngå avtale med en forskningsinstitusjon med kompetanse innen planarbeid og samfunnsutvikling (by- og regionalforskning) om et følgeforskningsprosjekt på Fornebu; forskningsbasert utvikling. Dette vil kunne gi Bærum kommune viktig innsikt i egne prosesser og samtidig bidra til kunnskap også andre kommuner og forskere kan trekke lærdom av.

Generelle merknader til utvalgte områder/møteplasser

Det er godt kjent at det er prekær mangel på møtelokaler og møtesteder for befolkningen på Fornebu. Vi har mange turmuligheter og utendørs møteplasser, men innendørs er det få egnede steder for å møtes i større eller mindre grupper. Eksisterende kafeer og spisesteder er ikke egnet til møter i regi av organisasjoner/foreninger, ei heller frivilligheten. Hotellene har et prisnivå som ligger betydelig over de fleste organisasjoners budsjettrammer.

Bærum kommune har som mål å utvikle Fornebu til et nullutslippsområde innen 2027. Ett av premissene for denne måloppnåelsen er at det legges til rette for etablering av nødvendige funksjoner som butikker, skoler/barnehager, lekeplasser, rekreasjon, idrett og kultur i nærområdet.

OBOS' sosiokulturelle stedsanalyse viser at en altfor stor andel av befolkningen trekker til Oslo for sosiale og kulturelle opplevelser. Dette indikerer at lokale tilbud er mangelfulle og ikke er attraktive nok til at man ønsker å benytte seg av dem. Det er derfor behov solide investeringer og langsiktig planlegging. Ved behov for midlertidige løsninger, må man samtidig tenke langsiktig. Gode og varierte lokale tilbud skaper stedsidentitet. På sikt vil transportbehov og bilkjøring reduseres i tråd med Bærums visjon om nullutslipp på Fornebu.

Undersøkelser viser at de tilbudene Fornebu-befolkningen savner mest er kulturtilbud, fritidsaktiviteter utenom idrett, uteserveringer, spisesteder, bibliotek, kafeer og steder for uorganisert aktivitet. Akvarium er også nevnt.

Fornebu senioruniversitet tror flere av de omtalte områdene og eksisterende bygningsmasse kan bidra til at lokalbefolkningen kan få oppfylt mange av sine ønsker. Vi tenker her særlig på PUNKT, «Treklang», Flytårnet, Bygningsmassen Gamle Fornebu, Flerbrukshuset (Felt O8.9 A), Akvarium med mer. De mange møteplasser må utvikles slik at de blir attraktive på tvers av generasjoner. Befolkningstallet på Fornebu vokser og mangfoldet utvides.

Fornebu senioruniversitet registrerer at det er mange og varierte lekeplasser for barn utendørs, men ikke innendørs. Ungdomskullene vil øke og deres fritidstilbud må forbedres betraktelig for å begrense lediggang og dragning mot Oslo.

Erfaringsbaserte forslag fra Fornebu senioruniversitet basert på halvannet års drift

Fornebu senioruniversitet ble etablert i januar 2019 for å gi ressurssterke og kunnskapsøkende seniorer faglig påfyll (regelmessige forelesninger), opplevelser og en møteplass. De fleste av våre medlemmer er tilflyttere og mange har flyttet fra andre kommuner til Bærum. Det betyr at behovet for lokal forankring er stort. Vårt gode omdømme gjør at vårt medlemstall på 300 fortsetter å øke i takt med utbyggingen.

Grunnet mangel på egnet møtelokale har vi lenge måttet begrense medlemstallet til 175 og opprette venteliste for ytterligere 140. Provisoriske lokaler stilt til vår rådighet gratis av Fornebu S har vært sprengfulle med jevnlig 90 fremmøtte, av og til det dobbelte.

Fra april har kommunen lagt til rette for (midlertidig) bruk av et noe større lokale i Fornebu Senter. Det vil gi rom til flere tilhørere. Vi har derfor kunnet avvikle ventelisten og ta inn alle som medlemmer. Men fortsatt må vi sette «tak» på antall i påvente av forhåpentligvis enda større lokaler tilgjengelig når flerbrukshuset er reist.

Vår ambisjon er å utvide tilbudet til medlemmene, med blant annet hyppigere møter og seminarer.
Bare for vår del har vi altså behov for både større og mindre lokaler, og tilgjengelighet mer enn en gang i måneden – i deler av året kanskje ukentlig.

Vi har erfaring med den eldste del av innbyggerne og et litt spesialisert tilbud. Men behovet er minst like stort i alle aldersgrupper i en mangfoldig befolkning med et mangfold av aktiviteter. Behovet vil øke med befolkningsutviklingen. Fornebu Senioruniversitet støtter derfor helhjertet forslag om både midlertidige og mer varige løsninger for å imøtekomme disse behovene.

Flerbrukshus ved Fornebu S
For å dekke noen slike behov, er det foreslått en egen bygning sentralt plassert på Fornebu.
Dette er referert slik i høringsbrevet: «Felt O8.9 A ved Fornebu S er regulert til offentlig tjenesteyting, herunder kulturformål og flerbrukshus med kirkerom». (I tidsaksen bakerst i høringsbrevet omtales dette også som «Flerbrukshus/kirkerom»). I høringsnotatet er dette imidlertid omtalt med en annerledes overskrift: «Flerbrukshus med kirkerom Fornebu – seremonibygg», og lenger nede i teksten «Seremonibygget er så langt planlagt ferdigstilt i 2028.» (side 9)

Fornebu senioruniversitet er uenig i nevnte betegnelser fordi vi mener de virker begrensende og ekskluderende. Vi vil sterk anbefale at det planlagte huset fastholdes som en flerbruksbygning med mange rom og ulike fasiliteter. Der kan det blant annet være et *livssynsnøytralt seremonirom*.

Kirkerom skaper inntrykk av rom som er forbeholdt Den norske kirke. Slik bør det ikke være. Dette rommet bør være livssynsnøytralt og dermed kunne brukes av ulike trossamfunn, og humanetikere. Lokalet/lokalene må også være tilgjengelig for andre slags arrangementer. Fornebu senioruniversitet kjenner til slike løsninger i andre kommuner.

Som nevnt trenger Fornebu senioruniversitet sårt lokaler til forelesninger for store og mindre forsamlinger. Rom som i KDP 3 er kalt *kirkerom*, må kunne brukes også av for eksempel Fornebu senioruniversitet og andre organisasjoner når det ikke er i bruk til kirkelige/religiøse/humanetiske formål. I lang tid vil det være så stort behov for møterom at det ikke bør være rom som står ubrukt deler av dagen.

Fornebu senioruniversitet ber om å bli tatt med på råd fra første stund når bygningen planlegges.
Denne planleggingen bør starte med det første. Behovet tilsier at bygningen bør ferdigstilles så snart som mulig, - altså atskillig tidligere enn anslaget i høringsbrevet.

Med hilsen
Styret i Fornebu senioruniversitet

Referanser:
- *Kommunedelplan 3 (KDP 3)*
- *Konseptutredning – EL Fornebu* utarbeidet av Asplan Viak AS for Bærum kommune og SmartCity Bærum
- *Sosiokulturell stedanalyse Fornebu 2019* utarbeidet av LÈVA Urban Design for OBOS Fornebu